

Var går gränsen för hur mycket vi ska acceptera?

Få utanför själva mjölkproduktionen har nog koll på hur mycket regler, kontroller och uppgifter vi som producerar mjölk utsätts för och hur mycket information om vår verksamhet som vi behöver lämna ut. LRF Mjölk har kommit fram till att vi i mjölkbranschen har över 800 regler och lagar att förhålla oss till. Då har de ändå inte räknat in mejeriernas egna regler vilka i många fall är de som är värst.

Ordning på gården, hull, rörelsemönster, renhet och skavsår på djuren samt mycket annat är exempel på vad som kontrolleras på gårdsnivå i mejeriernas så kallade kvalitetsprogram. Listan kan göras mycket längre bara vad gäller kontrollprogrammen i sig.

STÄNDIG TILLGÅNG

Tack vare att mejerierna går före och hela tiden skärper upp kraven på hur djuren ska vara i hull, kondition, med mera, märker vi nu tydligt hur en tillämpningsföreskrift hos myndigheternas kontroller har skett. Fri tillgång till foder och vatten, det vill säga att de ska kunna äta och dricka så mycket de vill under ett dygn men att de för den skull inte behöver ha mat och vatten framför sig hela tiden, har nu tolkats om till krav på ständig tillgång. Ständig tillgång innebär att det aldrig får vara tomt på foderbordet eller att det inte finns vatten precis hela tiden.

ALLT VANLIGARE ANMÄRKNINGAR

Vad det gäller hull, har vi sett exempel i kontrollrapporter från en del Länsstyrelser att de ställer krav på att djuren ska vara i "normalt" hull. Det får inte finnas vare sig magra eller feta djur. Detta tillämpas trots att det inte finns några hullbestämmelser i djur-

skyddslagen. Magra djur och andra avvikelser har nu blivit allt vanligare anmärkningar från Livsmedelsverkets veterinärer vid slakterierna. Rädslan för att skicka djur till slakt ökar ständigt med tanke på att det vid en anmärkning på något djur, ofta leder till kontroll från Länsstyrelsen och eventuellt polisanmälan.

Ett vanligt exempel är när det misstänks att ett dräktigt djur har slaktats för nära kalvning. Eller då djur som går i lösdrift eller på bete får skavsår. De får skavsår när de är brunstiga och rider på varandra, de kliar sig mot träd eller mot inredningen och får sår.

KRAVEN ÖKAR OAVBRUTET

Allt detta är naturliga beteenden men accepteras inte längre när djuren ska gå till slakt. Större skador som läkt ut kan till och med vid slakt anses vara ett tecken på tidigare lidande när besiktningveterinären gör en bedömning vid slakt. Hur ska vi göra? Alla vi har kontakt med blir allt räddare för att skicka djur till slakt.

Oavsett om kontrollprogrammet är skapat av Arla eller LRF:s förlängda arm Svenskt Sigill så fortsätter kraven att öka oavbrutet. I vissa fall kallas kontrollsystemen framtids-säkrade vilket innebär att reglerna kommer skärpas eller att antalet regler kommer att öka.

FRIVILLIGT I TEORIN

I hysterin kring att försöka förhindra klimatförändringar har så kallad hållbarhetsbetalning införts inom Arla. Övriga mejerier har på olika sätt följt efter. En stor del av våra gårdars data kring dödlighet på djur, leverans av mjölk och slaktdjur, med mera ska redovisas. För att beräkna klimatpåverkan krävs

det att vi lämnar in uppgifter om hur mycket foder, gödsel, strömedel och mycket annat som köpts in.

Detta ligger till grund för den så kallade hållbarhetsbetalningen som vi inte får om vi inte frivilligt lämnar in uppgifterna. Betalningen för hållbarhet är satt på en nivå som gör att få har ekonomi nog att avstå från att redovisa dessa uppgifter. Det är frivilligt i teorin men inte i praktiken.

INGA PRIVATA AKTÖRER

Det har nu börjat att diskuteras hur svansen, det vill säga de som har sämst siffror vad gäller hållbarhet ska kunna förmås eller tvingas till förbättring. Detsamma lär komma vad gäller kadaverandel, markutnyttjande och liknande. Inte kan väl den som är sämst på hållbarhet och har störst påverkan på klimatet få fortsätta leverera mjölk... Detta är en utveckling som vi inom Sveriges Mjölkbonder har förstått ska komma.

För att "underlätta" för oss lantbrukare att "dela" vår data har LRF, Lantmännen, Scan, Arla Sverige, Hushållningssällskapet och Växa Sverige startat företaget Agronod vars plattform Agrosfär ska samla in data från våra gårdar. För detta ändamål har Jordbruksverket av någon mycket märklig anledning anslagit 120 miljoner i stöd. Trots att Jordbruksverket är med och finansierar släpps inte privat aktörer, till exempel Svenska Foder, in i Agrosfär.

INGA KRAV FRÅN POLITIKER

I ett sunt och väl fungerande system behöver inte enskilda företag lämna ifrån sig sin data. I synnerhet inte utan att få en rejäl ersättning för den data som företaget lämnar ifrån sig.

Idén om att vi ska dela data är fel i grunden. Det är precis tvärtom, det är inte naturligt för företag att dela med sig av sin data till vem som helst. Det finns inte heller några krav från politiker om att klimat- och hållbarhetsberäkningar ska göras. Detta är helt ett påhitt av Kooperationen och LRF.

DE TAR ETT HELHETSGREPP ÖVER OSS

Med Agronod kommer våra ekonomiska föreningar med stor sannolikhet att ta ett helhetsgrepp över oss mjölkbonder. Via Arla vet de hur mycket mjölk vi levererat, via Scan vet de slaktvikterna, via Lantmännen kommer uppgifterna på hur mycket gödsel och foder vi köpt in. Via Växa kommer kadaverstatistiken och via Hushållningssällskapet kan man så småningom ställa krav på att få in

hela bokföringen och växtodlingsplanen.

Data är makt. Makt över oss, makt över de priser vi får som betalning men även makt över konkurrenter som inte släpps in data-insamlingssystemen. Kravet på att lämna in resultaträkningen kommer förmodligen inom några år för att ingen ska kunna fuska med hållbarhetsbetalningen och för att kunna se vilka som står för mest "klimatpåverkan".

HAR VI NÅGON INTEGRITET KVAR?

Vi har i den här texten bara skrapat lite på ytan bland alla regler som de senaste 20–30 åren har skapats för oss som har mjölkproduktion. De finns många fler men det vi hela tiden sett är att kraven och regelmängden ökar oavbrutet trots att alla pratar om regellättnader.

Slutligen ställer vi frågan till oss själva och alla andra, var går gränsen för hur mycket av VÅR data vi ska acceptera att lämna ifrån oss? Ska vi inte ha någon integritet överhuvudtaget? Ska det vara fri insyn i allt på mjölkgårdarna? Är nästa steg övervakningskameror som ser allt vi gör?

Finns det inga förtroendevalda som i våra mejerier och övriga ekonomiska föreningar som kan säga ifrån? Hur länge ska tjänstemän och tjänstekvinnor tillåtas göra vad som helst?

En sak är säker: Vi kommer att få fler och fler regler och mer och mer av vår integritet åsidosätts om utvecklingen tillåts fortsätta i samma takt som nu.

Styrelsen för Sveriges Mjölkbonder

Vem står upp för mjölkproducenterna inom Arla?

• Det är rubriken på en text vi har fått skickat till oss av en förbannad mjölkproducent:

"Står någon upp för mjölkproducenten, medlemmen och leverantören inom Arla? Vem har egentligen det perspektiv vi mjölkproducenter behöver? Detta undrar jag som leverantör, medlem och även felaktigt kallad ägare. Är det inte bättre att säga som det är, att vi är undersåtar eller slavar under Arla? Vi har mer än en gång fått höra på möten arrangerade av Arla att vi ska gå hem och "göra läxan", vi ska kapa svansen, kunderna kräver... och så vidare.

Vem står egentligen upp för våra kor inom Arla? Vem inom Arla ska stå till svars

för det djurplågeri de danska korna utsattes för med användningen av Bovaer? Det som Arla velat använda i Sverige också. Varför accepterar Arla att använda klimatberäkningar som inte är anpassade till de förutsättningar som djurproduktionen verkar inom? Varför går Arla med i klimathetsen överhuvudtaget?

Hur kommer det sig att Arla inte kan leverera ett mjölkpris som ger oss en bra lönsamhet? Det är idiotiskt att fortsätta fusionera – ta hand om de ni har istället för att komma ännu längre bort från oss producenter och möjligheten att se oss i ögonen. Hur många jobbar på Arlas kontor jämfört med i våra ladugårdar? Det vore intressant

att se siffror på hur antalet tjänstemän har förändrats de senaste 15 åren, inklusive kontrollanterna, de som gör klimatberäkningar, med flera. Tjänstemännen har bra lön, avsättning till pension, 146 lediga dagar per år med semester, vab och sjukskrivningsmöjligheter.

Gör om Arla till ett aktiebolag och ge oss möjlighet till en ordentlig lön och pensionspoäng. Alla producenter före oss har byggt upp dagens Arla men fick ingenting när de slutade. Ja, förutom utslitna axlar, höfter och knän förstås.

Vi vill veta hur Arla Sverige går. Ingen är värd den lön Tuborgh och övriga i ledningen får!"

Sveriges Mjölkbonder startades 2006 med syftet att öka lönsamheten och förbättra villkoren för svensk mjölkproduktion. Från och med juni 2019 ingår en prenumeration på Lantbrukets Affärer i medlemskapet och därmed lyfter tidningen de frågor som är relevanta för oss. På vår hemsida www.sverigemjolkbonder.se finns all information om oss.

ORDFÖRANDE
Claes Jonsson
070-301 09 31
bankebolet@gmail.com

VICE ORDFÖRANDE
Ulrik Isleborn
070-252 90 27
isarydab@gmail.com

SEKRETARIAT
Filippa Böckman Fribing
040-40 86 82
filippa@lime.nu